

Adam Dziurok

Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Historyków Kościoła przy Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie w 1993-1994 r.

Saeculum Christianum : pismo historyczno-społeczne 2/1, 291-292

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

* * *

Obydwie konferencje skupiły wokół wspólnych tematów kilkuset przedstawicieli prawie wszystkich polskich ośrodków naukowych a także organizacji rządowych i pozarządowych oraz środowisk politycznych. Podsumowując, należy przytoczyć za Gościem Niedzielnym (4 XII 1994) słowa prof. A. Dylus, zamykające obrady listopadowej konferencji: *Jeśli przyszliśmy tu słuchać innych, nawet przeciwnika politycznego, ścierać się na argumenty, a nie tylko prezentować i eksponować siebie, to może udało się nam usłyszeć „ziarno prawdy” w stanowisku przedstawiciela przeciwnej szkoły naukowej, opcji czy partii politycznej.* Między innymi taki był cel zorganizowanych konferencji i jak się wydaje ten cel został osiągnięty. Stworzono forum dyskusyjne, stanowiące naukowy wkład w tworzenie nowej polskiej rzeczywistości.

Ks. Kazimierz F. Papiak

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KOŁA NAUKOWEGO HISTORYKÓW KOŚCIOŁA PRZY AKADEMII TEOLOGII KATOLICKIEJ W WARSZAWIE W 1993–1994 R.

Koło Historyków Kościoła przy Akademii Teologii Katolickiej powstałe w końcu 1992 roku z inicjatywy ks. prof. J. Mandziuka, kontynuowało swą programową działalność w roku 1993 i 1994.

Ostatnim akcentem działalności Koła w roku 1993 było spotkanie oplatkowe, zorganizowane 17 grudnia 1993 roku, na które zaproszono wszystkich studentów, absolwentów i wykładowców kierunku Historia Kościoła ATK. Tradycyjnie już miejscem spotkania był gościnny klasztor OO. Paulinów przy ul. Długiej w Warszawie. Spotkanie miało charakter typowo towarzyski, a oprócz składania życzeń świątecznych i śpiewania kolęd, było ono okazją do zacieśniania kontaktów koleżeńskich i dyskusji nad dalszą działalnością Koła.

Spotkanie inauguracyjne działalności Koła w roku 1994 odbyło się 9 marca w klasztorze OO. Paulinów. W podziemiach klasztornych o. Dariusz Cichor dokonał omówienia wystawy fotograficznej pt. „Najstarsze klasztory Zakonu Paulinów na Węgrzech”. Ekspozycja była owocem podróży autora na Węgry w roku 1991 i 1992, i była prezentowana już m.in. w klasztorze jasnogórskim. W oparciu o zdjęcia i plany czterech najstarszych klasztorów paulińskich na Węgrzech, prelegent omówił historię zakonu, architekturę klasztorów, styl życia i pierwotną regułę paulińską. Autor przedstawił także związki węgierskich klasztorów paulińskich z polskimi konwentami, a zwłaszcza z Jasną Górą. Spotkanie zakończyła krótka dyskusja, i zapowiedź podobnej ekspozycji o klasztorach paulińskich w Chorwacji.

Kolejne spotkanie naukowe Koła Historyków odbyło się 28 kwietnia 1994 roku. Tym razem miejscem spotkania był Zamek Królewski w Warszawie, a rolę przewodnika po Zamku pełnił student III roku historii Kościoła Mariusz Włodarczyk. Na dziedzińcu zamkowym omówiono wpiery zewnętrzną architekturę Zamku, po czym udano się na ekspozycję Funduszu Obrony Narodowej. Następnie zwiedzono XV i XVI-wieczne piwnice zamkowe, a w nich wystawę archeologiczną. Kolejnym etapem zwiedzania były komnaty dworskie, sale sejmowe, apartamenty królewskie i pokoje księcia Stanisława Poniatowskiego. Udało się nam także dostać do, zamkniętej dla ogółu zwiedzających sali koncertowej. Wycieczka wykazała duże zainteresowanie uczestników taką formą przybliżania historii.

W połowie maja 1994 roku z inicjatywy Koła zorganizowano wyjazd naukowy do Krakowa. Zbliżająca się sesja odstraszyła wielu, jednak garstka, która zdecydowała się pojechać nie żałowała swej decyzji. Bogaty program wycieczki rozpoczęło zwiedzanie kościołów Starówki i Wawelu. Następnie odwiedzano opactwa benedyktynów w Tyńcu i cystersów w Mogile oraz kopalnię soli w Wieliczce. Uczestnicy mieli także możliwość zapoznania się ze zbiorami archiwum OO. Paulinów na Skałce, gdzie zaprezentowano studentom najcenniejsze eksponaty – księgi rękopiśmienne i starodruki. Ostatni dzień wycieczki poświęcono na zwiedzenie klasztoru i biblioteki karmelitów bosych w Czernej pod Krakowem. Kilkudniowa wyprawa była cenna ze względów naukowo-poznawczych i wykazała konieczność organizowania podobnych wyjazdów o charakterze naukowym.

Po wakacyjnej przerwie Koło wznowiło swą działalność w nowym roku akademickim 1994/1995. 30 listopada w budynku ATK na Młocinach grupa miłośników historii Kościoła wysłuchała referatu ks. mgr Piotra Zwolińskiego „*Cuda i łaski obrazu Matki Boskiej Świętrodziennej w Studzianej*”. Na początku autor naszkicował historię cudownego obrazu i sanktuarium prowadzonego przez księży filipinów w Studzianej na ziemi opoczyńskiej. Na uwagę zasługuje zwłaszcza gwałtowny rozwój kultu cudownego obrazu, który w II połowie XVII wieku szybko objął całą Rzeczpospolitą, a nawet sięgnął poza jej granice. Następnie prelegent przedstawił cuda i łaski otrzymane za pośrednictwem Matki Boskiej Świętrodziennej, wśród których najczęstsze były uzdrowienia, ratunek w niebezpieczeństwie i nawrócenia. Podczas dyskusji zwrócono uwagę na osłabienie kultu cudownego obrazu w dzisiejszych czasach, który ożywa tylko podczas corocznych pielgrzymek na Jasną Górę. Żywą dyskusję zakończono przedstawieniem planów działalności Koła w nowym roku akademickim.

Jak co roku przed świętami Bożego Narodzenia, 16 grudnia 1994 r. studenci i wykładowcy historii Kościoła spotkali się na tradycyjnym „opłatku” w klasztorze OO. Paulinów. Spotkanie rozpoczęło odśpiewaniem kolędy, a następnie z krótkim referatem o działalności kapelanów wojskowych w Ludowym Wojsku Polskim w czasie II wojny światowej wystąpił Dariusz Hodyniecki. Przybliżył on sylwetki trzech kapelanów wojskowych, ukazując skomplikowane i często dramatyczne losy księży posługujących żołnierzom LWP. Najwięcej uwagi autor poświęcił sylwetce pierwszego kapelana LWP, księdza Wilhelma Kubsza, którego postać do dziś wywołuje kontrowersje wśród historyków. Ciekawa wydaje się też sylwetka kapelana, który stanął z bronią w rękę na czele okrażonego oddziału i poderwał żołnierzy do walki. Warto dodać, że ten referat, jak i poprzedni ks. Zwolińskiego, są fragmentami przygotowywanych pod kierunkiem ks. prof. J. Mandziuka prac doktorskich. Dalszą część spotkania wypełniło dzielenie się opłatkiem, śpiewanie kolęd i towarzyskie rozmowy przy świątecznie zastawionych stołach.

Adam Dziurok
sekretarz Koła